

Nieuw Heiligland 1

De Heilige Servatius

In dit leuke straatje is het pand van het voormalige literair café en het restaurant “De Ark” weer helemaal opgeknapt. Het bij vele Haarlemmers bekende restaurant is weliswaar weg, maar het beeld aan de gevel van de Heilige Servatius is gebleven. De eigenaar, woningbouwvereniging Ymere heeft het in 2019, net als het huis, weer als nieuw gemaakt.

Het beeld stelt dus Sint Servatius voor. In zijn rechterhand houdt hij de Servatius-sleutel. In zijn linker de bisschopsstaf. Het draakje waar hij met zijn voet op staat, symboliseert de ketterij.

De sleutel is van de hemelpoort. Hij kreeg die van Petrus en daarmee de macht om zonden al dan niet te vergeven en de hemelpoort te openen of gesloten te houden voor wie er aanklopte.

Volgens de legende zou hij van de Heilige Petrus de opdracht hebben gekregen om zijn bisschopszetel van Tongeren te verplaatsen naar Maastricht. In Maastricht wordt hij beschouwd als de schutpatroon van de stad.

Het beeld kwam in 1967 uit de verzameling van het inmiddels al vele jaren gesloten “Heilige Beeldenmuseum De Preekstoel”. Dit museum zat even verderop op het binnenterrein van het voormalige Sint Elisabeth Gasthuis.

Hoewel het hier de Heilige Landen heet, heeft het beeld niets met het pand te maken. Het beeld was door de toenmalige eigenaar bedoeld als een soort herkenningsteken en dat werkte. Het werd zelfs in een VVV-wandelroute opgenomen. Bij scholieren die in een opdracht van school de stad Haarlem nader moesten ontdekken, werd het vaak in de route opgenomen.

In 2004 had Sint Servatius jarenlang weer en wind getrotseerd en dat was te zien. Het beeld is gemaakt van gips en niet zo geschikt om buiten te staan. De sokkel viel inmiddels al bijna uit elkaar en als er niet snel een restauratie zou plaatsvinden was het binnen een paar jaar einde beeld.

De bewoner van het pand vond dat erg jammer en had al enige malen bij de Woonmaatschappij aangegeven dat er iets moest gebeuren. In samenwerking met de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) werd opnieuw actie ondernomen. Misschien heeft dat toen geholpen, want daarna kreeg de bezorgde bewoner het bericht dat het beeld grondig zou worden opgeknapt.

De firma Cramer en Zoon Schildersbedrijf kreeg de opdracht voor de restauratie en het beschilderen (polychromeren). Dat is zorgvuldig uitgevoerd. Nog in 2004 werd Servatius weer teruggeplaatst op zijn oude uitkijkpost aan de gevel. Het afdakje boven zijn hoofd is tevens vergroot om hem meer bescherming te geven. In 2019 werd nog eens een uitgebreide onderhoudsbeurt uitgevoerd.

Bron: Jaarboek 2004 en 2019 Historische Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen - Martin Busker